Nagyvárad, 1902. VIII. évfolyam. 49. szám. Péntek, február 28.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor.
Negyedévre ... 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 „

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő az ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD, február 27.

Egyszer egy királyfi . . .

Mit gondolt magába? Áthajókázott a szép Amerikába.

Micsoda különös, csodálatos ország lehet az az Amerika! A hol ember emberrel egyenlő. A hol a munka ad vagyont, tiszteletet, magas állást. A hol minden tehetségnek szabadon áll a pálya s nem görnyesztik a születési előnyök korlátjai, nem vágják be utját vak társadalmi előitéletek árkai, gödrei. Igy képzeljük mi az ifju világrészt s képzeletünkben odahelyezzük a piadesztálra: az emberi haladás ma elérhető legmagasabb pontjára.

Elismerjük róla, hogy csak ott található fel az igazi demokráczia, mert csak ott lehet a közönséges polgárból uralkodó, hatalmasabb császároknál és királyoknál.

Elismerjük róla, hogy társadalmilag kitünően van szervezve, mert gazdasági ereje már-már túlszárnyalja Európát, mert békében minden polgára dolgos *polgár* és háboruban mégis tud győzelmet aratni.

Elismerjük róla, hogy legjobban meg tudta óvni magát a jelenkor két nagy bajától: a vallási és nemzetiségi viszályoktól. És ebben a békében nagy győzelmeket ér el a katholikus egyház és az angol nyelv, békés győzelmekkel közeledvén az egyetemes uralomhoz.

Igy látszik Amerika a távolból. Ilyennek képzeljük mi a fenséges demokráczia által felnevelt felséges népet.

Ilyen-e a valóságban is?

Henrik herczeg a megmondhatója.

Henrik porosz herczeg abból a dinasztiából származik, mely a modern demokrata szellemben még egyszer föl tudta ragyogtatni a monarchia ragyogó csillagját.

Alig van ma uralkodó, a ki nagyobb szeretettel és figyelemmel csüggne népe, mint II. Vilmos császáron. Meghajlik ügyes politikája előtt a német és a külföldi egyaránt s a császár kedvéért érdeklődéssel viseltetik a császári család tagjai iránt is. Az érdeklődést pedig szép asszonyok és nagy férfiak iránt csak egy hajszál választja el a hódolattól.

A Hohenzollernek értettek tehát hozzá, hogy Európa meghajtsa előttük rokkant derekát; a czopfos kinai is vagy meghajolt előttük, vagy kezében vihette haza a fejét. A monarchikus Európa és az ázsiai kényuralom egyaránt tisztelettel és félelemmel gondol rájuk; hát a hires amerikai demokráczia?

A hogy Amerikát hiréből ismertük, azt vártuk, hogy fel fogja fedezni Henrik herczegben az igazi embert. A demokrata polgár éleslátásával megtalálja benne azt, a mit előlünk eltakar az uniformis hagyományos nimbusza; a trón ragyogása és az udvari ködfátyolképek. Meglátja benne az értékes emberi kiválóságokat s ezeket fogja ünnepi fényben bemutatni a vén, kopott Európának . . .

Olyan szép, olyan különös lett volna ez a demokrata ünnep, hogy el sem tudjuk képzelni mi, a kik a demokráczíát csak a terézvárosi betört kirakatokból és kifosztott üzletekből ismerjük.

És mi lett az ünnepből?

Loyális hódolat. Díszszázad. Katonai zenekar. Császári lobogó. Hajókeresztelés. Díszelőadás. Tizenhat város meglátogatása. Tizenhat polgármester díszbeszéde. Tizenhat díszebéd. Végül: ő fensége megelégedése adatik tudtul a csapatoknak, Finále: puszi az elnöknek.

Hát ezért bizony kár volt ő királyi fenségének Amerikába menni. Ő ugyan gazdagabb lett egy hosszu út sokféle tapasztalataival, de mi szegényebbek lettünk egy ideállal.

Amerika nem földi paradicsom, hanem csak tengerentúli Európa. Éppen ugy megy ott is minden, mint nálunk. Ha Henrik porosz herczeg véletlenül Spanyolországban tesz látogatást, ott is ugyanazzal az etikettel fogadják vala, mint a demokrata Amerikában.

Hiába. Emberek laknak itt is, ott is. És csak az állat demokrata mindenfelé, az ember már csak fölfelé szeret demokratizálni. Lefelé tartjuk a rangot keményen. Még a demokraták közt is van arisztokraczia: a szocziáldemokrata és a *csak*-demokrata egymást nem ismeri el egyenlőnek. Hát még a liberálist, vagy — horribile dictu! — a konzervativot, sőt — apage Latanas! — a klerikálist! Pusztitó háborut ellenük!

Ellenben ha közénk kerül egy messze kiváló arisztokrata, akkor megint alább adjuk a demokrata hangot. A napot érezzük kisütni és sietünk ragyogásában sütkérezni. És ugy látszik, a napfényben egyformán sütkérezik a demokrata yankee és az arisztokrata spanyol.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az eltévesztett lakás.

(Svéd novellette.)

Irta: **Hedenstjerna Alfréd.**

Ha csinos és fiatal leány valaki s kifogástalan rendben vannak a keztyüi, napernyője, köpönyege, nyakfodrai, czipői és toillettejének többi részei s azonfelül még tiz korona készpénz is verdesi a kézi táskája oldalát, vajjon mit tesz ilyenkor, mi a legelső dolga az illetőnek? (L hetséges, hogy elnyalakodja a pénzt, vagy szinházi jegyet vált rajta, de ennél sokkal valószinübb az, hogy menten a fotografushoz megy és lefényképeztei magát.) Strömborn Karolina kisasszonynak, a kinek Gefle volt a lakóhelye s most volt először életében Stockholm városában a végből, hogy ott unokanővéreit meglátogassa, a szükséges dolgok bevásárlása után és félre tévén a visszautazásra való költséget, szintén tiz korona felesleges pénze maradt a zsebében, mit tett volna tehát mást ő is elment a fotografushoz, hogy magát lefényképeztesse.

Hogy udvari fényképészhez menjen, ahhoz nem volt módja neki, az drága mulatság lett volna ő kegyelmének: unoka nővére Boguist Katicza ajánlott hát neki egyet, a ki csaknem olyan jó és ügyes fényképész volt mint amaz, egy finom uri ember, a ki az Auguszta-uton a 34. szám alatt lakott balra a 2-ik lépcső sornál s szorgalmasan ütötte magának a dobot az ujságok kishirdetései között.

Strömborn nagysám felkerekedett tehát és elment az Auguszta-utczába; oda érvén, megállott a 34. szám előtt, a második emeleten megpillantotta a fényképész czimerét, felment a második lépcsőn, ennek utána meg jobbra fordult és félénken megkopogtatta az ajtót, miközben ugy érezte, hogy minden vér az arczába szökken.

Egy csinos, bajuszos fiatal ember vasalt nyári ruhában, remek kék szemekkel, nyitott ajtót a kisasszonynak meghajtvan magát előtte és kérvén őt, hogy sétáljon bátran befele.

Csodálatosan nézett ki ez a festő terem, melyben a lány hire-hamvát sem látta fénykép masinának, állványnak, szőnyegnek, sem tető ablaknak. Bizonyosan ez lesz a fogadó szoba. Gondolta.

Hanem a fotografus is nagyon különös embernek látszott. Épenséggel nem volt olyan fürge és gépies, mint az ilyenféle emberek szoktak. Azt tette, hogy oda huzott a diván elé egy fotelt s egy hanyag kéz mozdulatot tett, amivel azt a karta jelezni, hogy foglaljon helyet a kisasszony, azután minden rendben lesz. Karolniara nagysámnak pedig erre egészen megjött a bátorsága és ettől kezdve egész biztosan kezdett mozogni a fotografusnál, ámbár Gefleből való volt ő kelme.

— Kedves kisasszony, kegyed bizonyára azért jött hozzám, mert olvasta a hirdetésemet az ujságban? — Szólalt meg a barátságos fiatal ember és jól beleveresedett.

— Ugy van. Hozzá is foghatunk mindjárt!

— Ej kisasszony, előbb tán váltanánk pár szót egymással . . . én azt gond . . .

— Legyen olyan jó mutasson nekem néhány leány arczképet, hogy jó állásba tudjak helyezkedni.

— Bocsánat Nagysád nem szolgálhatok ilyen fényképekkel. Kegyed az első — lelkemre mondom, — a ki azzal szerencséltet, hogy . . .

— Szent egek! Mit beszél ön? Még sohasem készitett nőkről képeket? Hisz Boguist Katicza is azt mondta . . .

— Oh kérem, legyen nyugodt a kisasszony Nem tudhattam előre, hogy a kisasszony előtt. olyan nagy becse van, ha az embernek tapasztalatai vannak a nők körül — szólt a barátságos ifju gunyos mosolygással.

— Hagyjuk ezt! — Válaszolt Karolina komoly arczczal. Mit gondol ön, mi áll nekem jobban az ülés vagy az álló helyzet?

— Oh kegyed minden helyzetben elragadó. S micsoda értelme és jelentősége is van az állásnak az előtt, a ki kegyedet minél gyakrabban látni szeretné? Szólt az ifju hévteljesen.

— Eh, tán elég is volna már a beszédből, vélekedett Karolina nagysám. Én nem értem az Ön szándékát. Hát nem akar elfogadni?

— Oh kisasszony, igazán mondom, hogy rám nézve nagyon hizelgő . . . egész el vagyok

Csak abban van különbség a demokraták közt, hogy mindenik más-más napot imád. Egyiknek Henrik porosz herczeg a bálványa, másiknak pedig egy Kinizsit (szóval) lebunkózó terézvárosi fiskális.

Köszönjük, derék királyfi, hogy erre megtanitottál minket. Megismertük a mai demokrácziát a maga valóságában, elfordulunk hát tőle és megyünk, tovább keresni azt az idők folyamán.

Vajjon rátalálunk-e valaha?

Aligha.

Egy igazi demokrata élt eddig a világon s arra is azt mondták: Feszitsd meg! Ezt a példát pedig fölötte kevesen hajlandók követni.

Dr. K. A.

A kecskeméti választás

Kecskemét város felső-kerületének a mandátumát *Nagy* Mihály szabadelvü-párti nyerte el, de a függetlenségi párt jelöltjének, *Rapcsányi* Istvánnak hivei tegnap megtámadták a választást. A peticzió tárgyalása tegnapra volt kitüzve a Kurián. A tárgyalás azonban igen rövid volt, amennyiben *Vavrik* tanácselnök jelentette, hogy a támadók visszavonták kérvényüket s igy a biróság *megszüntette* az eljárást.

Ezzel véget ért a tárgyalás, de a függetlenségiek megbizásából dr. Vig Viktor ujabb peticziót nyujt be.

—

A zichyfalvai mandátum.

Ötödnapja foglalkozik a Kuria gróf *Karácsonyi* Jenő ek a mandátumával. Tegnap is még, már a harmadik napon *Polónyi* Géza választásvedő beszélt s mivel az etetés-itatás kérdését tárgyalta — nyilván a megsemmisitett deési mandátumra való czélzással — érdekes felvilágositásokkal szolgált azokról a szempontokról, melyek a kuriai biráskodásról szóló törvény meghozatalánál irányadók voltak.

Határozat csak napok mulva várható, mivel a tárgyalás még 3—4 napot vesz igénybe.

———

ORSZAGGYÜLES.

—

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 27.

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után napirend előtt felszólal

Korodi Lajos: Pichler tegnapi beszédében félremagyarázta szavait.

A »Börzen-kurir«-ban egészen más czikk jelent meg, mint a mit a magyar lapok közöltek s igy a közönséget félrevezették. Tiltakozik a denuncziáczió vádja ellen. Ha itt nem beszélhet, hazamegy és ir, ez csak logikai következmény, önvédelem. A mi az ellene és Lutz ellen itt elhangzott gyalázó és becsületsértő szavakat illeti, azokra nem is tartja érdemesnek válaszolni, mert ezek a vádak és szavak becsületük pajzsáról lehullnak. Ok nem akarnak itt osztrák parlamenti viszonyokat teremteni, de talán a Kossuth-párt akarja. (Mozgás a szélsőbalon).

Elnök: Nem illik itt más ország parlamenti viszonyaira czélozni. (Helyeslés)

Következik a napirend: *a költségvetés tárgyalása.*

Széll Kálmán beszéde.

Széll Kálmán: Huszonegyedik napját éljük ennek a költségvetési általános vitának, hatvan és egynehány szónok fejtette ki a maga nézeteit, még pedig tulnyomó részben oly érvelésekkel, amelyek a kormánypolitika és ama álláspont ellen vannak intézve, amelyet mi elfoglalunk.

A képviselőház természetesnek fogja találni, ha én csak a főtémákkal kivánok foglalkozni.

A legeminensebb kérdés, a mely a t. házat foglalkoztatta, a *gazdasági kérdés* volt. E kérdés maga fontosságánál következéseinél fogva mélyen beforrt az állam és nemzet életébe és ma aktuális természettel bir. Azért nem is foglalkozom a függetlenségi pártnak a maga programmjából az 1867. XII. t.-cz. ellen emelt vádakkal, támadásokkal, mert ez a kérdés ma nem aktuális.

(Mozgás, felkiáltások a szélsőbalon: Ez mindig aktuális!)

Széll Kálmán: Azért mindjárt a köztünk és Ausztria közt fennforgó gazdasági kérdésre térek át. (Halljuk!) Ez a kérdés csak elvi alapon áll előttünk. Pedig a gazdasági kérdéseknek természete az, hogy azoknál a gazdasági momentumok mérlegelése, a számoknak latba vetése, minden gazdasági érdeknek komoly megfontolása és egymással szembeállitása a döntő.

A gazdasági kérdések olyanok, mint egy gyürüzet, a melynek minden szeme kell, hogy egymásba illő legyen. Gazdasági érdekeink egyeteme, mert erre helyezem a fősulyt, a közös vámterület keretén belül is (Ellenmondás a balon) megszerezhető és hirdetem azt, hogy csakis oly egyezkedésbe mehetünk és megyünk bele, mely igazságos és méltányos egyezkedési alapokra fektettetik, a mit méltán követelhetünk és jogunk van követelni. (Tetszés a jobboldalon).

Nehéznek tartom ezt a védelmet, azzal a bizonyos idegességgel, türelmetlenséggel szemben, amelyet odaát (a szélsőbalra mutat) tanusitanak.

A statisztikai adatok egész halmazatát bemutatja, ugy a kivitelt, mint a bevitelt illetőleg.

Közös vagy önálló vámterület.

Abból a 924 millió koronából, a mit Ausztria behoz országunkba 584 millió esik a textil termékekre, mig a többi, iparczikkekre esik.

Ismerem az önálló vámterület nagy előnyeit, ezt nem hallgathatom el és erre vissza fogok térni. Mit csináljunk mi a nyerstermé nyeinkkel.

A számadatokból következtetve kimutatja az érdekközösséget. A tultermelés minden államban mutatkozik, igyekezni fogunk menteni, amit lehet. Es a rossz választás között, a kevésbbé rosszat fogjuk választani. A nagy gazdasági harcz, az ebből kiinduló hullámzás tőlünk is áldozatot követel.

Csak az a kérdés, hogy arányban áll az az áldozat, a mit mi szövetségeseinknek hozunk, azokkal az előnyökkel szemben, amit ők nekünk nyujtanak.

Ezt a kérdést meg kell vizsgálnunk. Melyik helyzet az előnyösebb, a ***közös vámterület, vagy az önálló.***

A közbeszólásokból hallom, hogy szerződhetünk mi Ausztriával az önálló vámterület létesitése mellett is.

Hogy és mint válik a közbeszóló urak ezt elérni?

Beismerte, hogy az osztrák iparnak nagyobb érdeke a közös vámterület, mint nekünk — (Nagy zaj.)

Elnök: Csendet kérek!

Rátkay: Keserves az ilyen lemondó politikát hallgatni.

Széll: De ez még nem azt jelenti, hogy

---

ragadtatva s nagyon örvendek egyszersmind, hogy szives volt felkeresni, de mégis ugy veszem észre, mintha kegyed nagyon is elhamarkodva határozna. Egy kevés türelmet kérik csak! Egyelőre csak annyit mondhatok, hogy az arcza rendkivül tetszik.

— Végtelen bőbeszédü. Nem tud kimászni a szóáradatból — szólt Karolina kisasszony a leglenézőbb hangon és gunyos meghajlással, bárha származásra nézve Gefleből való volt csak. Egyébiránt pedig az a véleményem, hogy az Önhöz hasonló hivatást folytató embereknek egyforma szivesen kell fogadniok a csinosat és csunyát, az ifjut mint öreget; mert az ilyen emberek előtt egyedül a kereset a fő . . .

— Hohó Nagysád, ez már mégis sértő rám nézve! Megengeden azt az egyet, hogy hirdetésem csodálatos gondolatokat ébresztett kegyedben engem illetőleg, de viszont mit gondoljak én is Nagysád felől. Hogy lehet az, hogy hozzám fellátogat egy fiatal lány csupán azért, hogy megsértsen és velem rossz tréfát üzzön?

— Uram. Ön tisztára meg van háborodva. — Ki az, a ki itt a huza-vonát okozza, a ki himez-hámoz és nem mer szint vallani? Utoljára kérdem önt, nem akarja-e felvételemet elfogadni? Szólt a lány sirva haragjában és felemelkedve helyéről.

A barátságos kinézésü ifjun heves indulatok vettek erőt. Az erek kidagadtak a homlokán, kézelő gombjai csattogtak, a mint reszkető kezén egymáshoz értek. Végül nem türtőztethetve magát szabad folyást engedett érzelmeinek s karjait kitárva Karolinához rohant és igy szólt: »Kész őrültség egy kártyára tenni fel az embernek a boldogságát! Kész bolondság a lapokban hirdettetni. Kész bolondság végül egy olyan lányhoz bizalommal lenni, a ki ugy viseli magát, mint kegyed. S én mégis abban a pillanatban, a mikor kegyedet megláttam, őrült szerelemre gyuladtam kegyed iránt, s vad szenvedély fogott el, hogy birhassam. Történjen bármi velem, én szeretem és el is fogom venni kegyedet feleségül.

A falusi lány Stockholmban való tartózkodása sok minden látni valót megtekintett, többek közt a Konrád-hegyet* is, s igy a fiatal ember hosszukás vallomásának első szavait hallva biztosan azt hitte, hogy a szerencsétlen elméje megháborodott. Ijedt tekintete lázasan kereste a házi csengőt, vagy pedig azt a bizonyos kis fekete jószágot »kéretik a gombot megnyomni« — féle felirással, amikor pedig ilyesminek nyomát sem lelte a falon, lelkendezve sietett az ajtó felé.

Az ifju azonban utját állta a leánynak, ölelésre tárta karjait, megkérte, ne vegye sértésnek tőle, ha arra kéri, hogy mondja meg a nevét neki, mint már előzőleg a kezét is kérte.

Karolina mint a szél suhant el az ifju mellett, felrántotta az ajtó szárnyat s ekkor mit látnak szemei? Megpillantja a fényképész czégtábláját a szemközt való ajtón!

Ijedten és szégyenkezve kért bocsánatot a fiatal szobaurtól: — Bocsásson meg kérem,

* Stockholm Lipótmezője.

itt végzetes tévedés történt. Ön tehát nem fényképész?

— Hál' Istennek nem; Lars Lundbergnek hivnak, birtokos nemes vagyok a környékből.

— De hisz Ön mondta a saját szájával hogy hirdetést tett közzé a lapokban.

— Az is igaz, itt a hirdetés, tessék elolvasni.

Ezzel bement egy ujságért szobájába s átadta azt vendégének, a ki a következőket olvasta felőle:

»Komoly házassági ajánlat.

Egy jó családból való, müvelt és kellemes külsővel biró fiatal ember ezen a már nem szokatlan uton keres magának *élettársat*« . . .

Karolina kisasszony itt bizvást és nyugodtan elájulhatott volna, megengedem, sőt szégyenlem is helyette, hogy azt nem tette. Hanem sirni mégis csak sirt egy sort s azután igy szólott:

— S ön igazán elhitte, hogy én egy ilyen házassági ajánlaton kapni fogok és beleegyezem?

— Kedves kisasszony, hát mit hihettem volna mást? Én szégyenkezem kegyed előtt, arczom pirul s nem tudom szavakba önteni, a mit akarok. De jöjjön hát pár lépéssel beljebb, az Isten áldja meg! Kegyed olyan érzést támasztott a szivemben, melyet sohasem éreztem annak előtte s én nagyon kérem, igérje meg nekem, ha könyörületet ismer, hogy nem most láttuk egymást utoljára . . .

szakitanunk kell. Ha megtudjuk találni az igazságos kiegyezést, akkor nekünk is érdekünk, hogy a kiegyezést megkössük.

Iparunk lassan fejlődik, de fejlődik. Ezt statisztikával bizonyitja. Az volna a legjobb — feleli Kossuthnak — ha nyersterményeinket a belfogyasztás venné mind fel, (Helyeslés a szélsőbalon) igen, de míg ez nem történik, addig mégis csak kell gondoskodni jó piaczról. A kiegyezés nem háboru, hanem méltányos kompromisszium, mely mindkét fél érdekét kielégiti.

Kossuth ugy állitja oda e viszonyt a két ország közt, mintha a másik ország uzsora kamatot szedne. Ez nem felel meg a valóságos helyzetnek. Kimutatást készittetett — hogy miként állott a buza az utolsó tiz évben Budapesten, Bécsben és a külföldön. Ezekből kitünik, hogy a *mi áraink magasabbak voltak*, lehetetlen tehát a buzaárak mesterséges lenyomása a vámszövetség által. — Statisztikai adatokkal bizonyitja, hogy 1870. óta fontos nemzetgazdasági czélokra és intézményekre óriási összegeket adtunk ki 30 év alatt közel *négy milliárd koronát*. Nem lehet tehát mondani, hogy a földmivelésre és gazdaságra nem forditottunk gondot.

A külföldi szerződések meghosszabbitása.

Rátér az 1899: 3. t.-czikk értelmezésére. Ennek főczélja, hogy ne legyenek különböző lejáratu szerződéseink, s hogy a vámszövetség megkötésére megtegyük a szükséges előintézkedéseket.

A törvény azt mondja, amennyiben az egyezség 1903-ig nem sikerül, fentartatik 1907-ig, A *hosszulejáratu szerződésekre* nézve — bár még sehonnan ez irányban semmi irányitást nem kapott — de a konstelláczióból azt látja, hogy 1903. végéig *nem lesznek megköthetők*. Kossuthnak azt feleli, hogy a reciprotás megsértése nem következik be. Mert ez a törvény nem azt mondja, hogy 1902-ben vagy 1903-ban köttessenek meg az uj szerződések, hanem azt, hogy *előbb nem szabad megkötteniök*, mielőtt az *uj vámtarifa* életbe nem lép. (Ellenmondások a szélsőbalon). Kérem, én csináltam, hát csak tudom, mit csináltam.

A választói jog.

Attér a választói jog kiterjesztésére. Ennek nem ellensége, de az általános választói jogig nem fog elmenni. (Helyeslés a jobbon. Zugás, ellenmondás a balon). Anglia nem jó példa nekünk, mi nem vagyunk oly homogén nemzet (Ellenmondás balról) s ő inkább eltüri, hogy liberálisnak mondják, semhogy oly tömegeket mobilizáljon, melyek ez országnak ellenségei. Ő *nemzeti magyar államot akar*. (Zajos taps és éljenzés jobbon).

Kiáltások a szélsőbalon: De osztrák politikát követ, az önálló vámterület ellen! (Nagy zaj balon).

Széll: Az általános szavazati jog nem fénylő csillag, hanem csalóka fény, mely ingoványokra vezet. (Hoch! hoch! a szélsőbalon).

A *választások utáni üldözésekre* most csak annyit mond, hogy utasitotta a hatóságokat, hogy ne tulszigoruan járjanak el. (Helyeslés).

A nemzetiségi kérdés.

A *nemzetiségi* kérdésről kijelenti, hogy ilyet európai, külföldi értelemben nálunk *et nem ismer*. Sajnálja, hogy ebben az alakban fel lett vetve. Azt kérdezték: mi hát az a magyar állami eszme? Megmondja. Az, hogy ebben az országban egy politikailag egységes magyar nemzet él és annak semmiféle vonatkozásban *magyar karakterét* megtagadni nem szabad.

Kiáltás a szélsőbalon: Hadsereg!

Széll Kálmán: Hiszen kérem, arról is beszélünk.

Pichler: Vége a babérnak. (Derültség.)

Széll: Azt akarja, hogy nyelvkülönbség nélkül ne terrorizálással, hanem a magyar állam imponáló fellépésével mindenki jól érezze magát.

Ne csodálkozzék Lindner, ha idegesek lesznek az emberek, mikor ő elismeri a magyar hegemoniát, de nem a supremacziát. Ne játszunk a szavakkal. Itt a supremaczia a magyaré, itt nincs két állam. (Zajos helyeslés.) Ismeri a szászokat, azok közt sok tisztességes derék ember van. (Helyeslés.) A szászok a magyarnak köszönhetik, a magyarok ovó kezének fönmaradásukat. (Taps.) De az a kijelentés, amit Lindner tett, hogy a nemzet nem váltotta be igéretét, óvatossá tesz vele és társaival szemben mindenkit. (Tetszés.) A nemzetiségek itt, e házban, s ne Prágában adják elő sérelmeiket. De ne ugy, mint Pavlovics ur, aki azt mondta, hogy a törvény szine nobis, de nobis hozatott. Ezt csak az *immunitás védelme alatt* mondhatta. (Taps. Eljenzés.) Ő különben, aki jó magyar, azt hiszi, hogy nem retorziv, hanem attraktiv, asszimiláliv politikát kell követnie. (Tetszés jobbról.) Ki milyen nyelven imádja e hazát, ne tegyen különbséget, csak szeresse a hazát.

Beöthy Akos ellen.

Reflektál ezután Beöthy Akos támadásaira. Beöthy a pétervári uttal kapcsolatosan megemlitette, hogy Andrássy Gyula gróf elküldötte Londonba Széchen Antalt, a ki pedig nem volt politikai barátja. A két kérdés között különbség van. Andrássy Gyula gróf maga küldte Széchent s ha Zichy János szólótól elfogad megbizatást, nagyon szerencsésnek érezné magát. (Zajos derültség.)

A *kuriai biráskodásról* nem szabad kicsinylőleg nyilatkozni. Annak a pártnak a sürgetésére hozták meg azt a törvényt, mely pártnak tagja volt Beöthy. A mostani választásnál a kormány befolyása alig érvényesült, a mit bebizonyithat mindenki. A *pártközi egyezmény* nem magán társalgás közben jött létre. A pártok küldöttei által a legnagyobb nyilvánosság mellett kötötték meg a párközi egyezményt. Négy hétig tartott a békealkudozás. Beöthy képviselő ur egy kissé türtőztesse magát, mert szóló *még nem hajótörött*. Elmondotta azt már a házban, hogy milyen okok késztették őt a multban a pénzügyminiszteri tárczáról lemondani. Beöthy ezért elferditve és gunyosan emel ellenem támadást. Ha olyan körülmények között jönne, mint a multban, ugyanazt cselekedné. Pedig a gunyos szemrehányás nem valami csábitó. (Tetszés.)

Beöthy gunyolja őt, ha szól, gunyolja, ha nem szól. Nem tetszett, mikor egyszer a mikor a miniszterelnökségről lemondott, most meg nem tetszik neki, hogy nem mond le. Meg volt a puskapora, el kellett puffogtatnia. (Derültség jobbról.) Beöthy mint egy Jupiter igazságtalanul lemenydörgi őt s azután azt mondja, hogy ő baráti szeretettel viseltetik iránta. Köszöni. (Derültség.) Beöthy sohase volt semmivel megelégedve, vele szemben ellenszenvet mutatott, torzvonásokat rajzolt róla. Ő azt viszonozhatná, mert lehetne ám Beöthyről is karikaturát rajzolni, (Tetszés a jobbon) de nem teszi. Beöthytől, aki barátja volt, ez igaztalan ellenszenve után búcsut vesz. Ezentúl az ő felszólalására csak utalni fog, de nem felelni.

Ajánlja a költségvetés elfogadását. (Hosszas zajos taps és éljenzés a jobbon. Egyes kiáltások balra: Eljen Beöthy!)

Szünet.

A vita bezárása.

Szünet után:

Elnök a vitát bezárja.

Buzáth Ferencz a zárszó jogával él s reflektál a pénzügyminiszter szavaira, bizonyitja, hogy az ő adatai tárgyilagosak voltak.

A költségvetést általánosságban megszavazták.

Karolina azonban nem tett semmiféle igéretet, hanem kezébe kapta kesztyüjét és napernyőjét s azután ment tovább utjára esze nélkül.

Az első két órában a történtek után rendkivül dühös volt, az azután következő órák alatt már engedett egy kissé a haragja, megcsendesedett, másnap reggel pedig már az a gondolat okvetetlenkedett a szöszke fejében, vajjon nem ostobaság volna-e egy fiatal földbirtokos miatt lemondani a fényképeztetésről. Ámbár igaz . . . alapjában nem csunya ficzkó — gondolta — sőt inkább csinosnak mondható; tagadni sem lehet. Aztán meg nincs több fényképész a világon csak ez? Furcsa! De nem, gyávaság volna meghátrálni, azért sem! Lehet, hogy Lundberg is visszatért az ő béresei és vadrózsái közé! Tán nincs is itt!

Délelőtti 11 órakor megint ott állt tehát az Auguszta-utcza 24. sz. házának a lépcsőjén olyan pontosan, mint a parancsolat. Ezuttal azonban baloldalt fordult, s legott egy berendezett müterem kellő közepén találta magát ama bizonyos, bársony kabátos uri ember társaságában. Azonban mi történt, az álló gép előtti legnagyobb zsöljében a szék hátlapjához odacsatolva mozdulatlanul ült és vesztegelt helyén Lundberg ur, a jól megtermett földbirtokos, savanyu arczot vágva és olyan halványan, mint egy halott, mert hát stockholmi emlékül egy fényképet akart haza vinni a jámbor a pusztájára.

Tudja a macska, hogy hogy és mi történt azután elég az hozzá, hogy ez a vidéki liba féle borzasztó makacs önfejü népség, nem hagyott nyugtot Lundbergnek, ő kelme sem tudott nyugodni, s ennek folytán egybe habarodtak s ma már féltuczat csemetével dicsekedhetnek, a kik hü utánzatai mind Lars papának, ugy hogy meg lett a szép haszna a fotografushoz való oda fáradásnak. A gyerekek hál' Istennek egytől-egyig életre valók, valóságos Rontó Pálok s számba véve azt a kiadást, a mibe a szükséges czipő és ruházat kerül, el kell ismerni, hogy eme képmásolatok, melyek az Auguszta-utczabeli olcsó fotografusnál tett látogatás eredményei voltak, sokkal drágábba kerültek, mint egy tuczat finom fénykép a legnagyobb kabinetformában valamely udvari fényképésznél megrendelve.

Azóta már az ujságban való hirdetgetés nagyon divatba jött, felkapottá lett. Hát a Lundberg familiától lehet, eszibe sincs ezt kárhoztatni! Mert ez a család ugy vélekedik e tekintetben, hogy mindenesetre nagy könnyelmüség kell hozzá egy ilyen kis hirdetést megszerkeszteni és egy jóravaló lánynak a fülét sem volna szabad mozgatni rája, de azért mégis megeshet, hogy áldást és boldogságot fakaszt néha napján, ha jó kedvében van a Gondviselés, mint az ember szokott ünnep napokon.

Lundberg szül. Strömborn asszonynak viszont az a véleménye, hogy sok ajtón lehet bekopogtatni a boldogsághoz s hogy némelykor ugy ér czélt az ember leggyorsabban, ha a jó utat eltéveszti.

UJDONSÁGOK.

—

»Jezsuita kéz.«

Micsoda hatalmas bakokat tud lőni a felekezeti elvadulás, mutatja a *Magyar Szó* cz. fővárosi muszájlap esete.

A magyar ifjuság tudvalevőleg mozgalmat inditott a *Rákóczyt* hazaárulónak deklaráló törvény eltörlésére. A Magyar Szó, mely azzal dicsekszik, hogy vidéki protestáns lelkészek támogatása tartja benne a szuszt, mindössze annyit puskázott ki a történelemből, hogy *Rákóczy* Ferencz, az utolsó magyar szuverén *buzgó katholikus* volt s ezen az alapon ki is ruczczant egy felekezeti türelemtől duzzadó czikkben; lerántotta abban az egész mozgalmat a sárga földig s kimondta rá, hogy az egész bizonyára a rettenetes »jezsuita kéz« munkája volt. Egyuttal óva intett minden liberális magyart, valahogy részt ne vegyen ebben a mozgalomban s ha már mozogni akarnak, felállitott nekik a felekezeti türelem nevében két liberális feladatot: egyik eltörlése a »lutherani comburantur« törvénynek, másik pedig a Kossuthot számüzött törvény hatályból kiléptetése.

Tehát Rákóczy nevének meggyalázását

jóvátenni nem liberális feladat, hanem a »jezsuita kéz« borzasztó munkája.

Ebben a szinte ostobaságig menő elvakultságban most derül ki az az érdekes dolog, hogy a mozgalomnak igazi megindítója ifj. *Dániel* Gábor — *unitárius*, tehát a lehető legkevesebb köze van a jezsuitákhoz; a »lutherani comburantur« törvényt hatályból kiléptette 6608-ban a bécsi béke; Kossuth Lajost számüző törvény pedig egyáltalán nem is volt soha.

Ilyen baklövéseknél nem azon csodálkozunk, hogy elkövetik; hiszen most vadászati tilalmi időben vagyunk s ilyenkor megesik a lesipuskással, hogy medve helyett bakot, vagy esetleg kacsát lő. Hanem csodálattal tekintünk a felekezeti elfogultságra, mely vakságában csodákat képes müvelni s a legértéktelenebb nyomtatványokat is képes támogatni, ha azok a jezsuiták ellen harangoznak.

Es az ilyen lapok hordják a magasan lógó czégért:

»Felekezeti türelem.«

Es vannak, a kik elég naivak felülni a czégérnek.

TAJÉKOZTATÓ.

Márcz. 1. Orvos gyülés.
Márcz. 1. A nőegylet hangversenye a Sasban.
Márcz. 1. A »Nagyváradi Takarékpénztár« közgyülése.
Márcz. 2. Az iparos kör közgyülése.
Márcz. 8. Az izr. nőegylet hangversenye.
Márcz. 20. Városi tisztujitás.
Márcz. 22—26. Sorozás Nagyváradon.

Márcz 2. Kath. Szabad Liczeum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Márcz. 13. Kath. Szabad Liczeum bőjtiestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liczeum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Ápr. 6. Kath. Szabad Liczeum matinéja a főgimnázium disztermében d e. 11 órakor.
Apr. 19. Kath. Szabad Liczeum zárünnepélye.

---

* **Királyunk az angol koronázási ünnepen.** Londoni jelentések szerint a koronázási ünnepen *Ferencz József* királyt *József* főherczeg és *Klotild* főherczegasszony fogják képviselni. *Frigyes* főherczeget és *Izabella* főherczegnőt családi nászuk akadályozza a londoni ünnepen való megjelenésben s azért lemondtak arról, hogy mint eredetileg tervezve volt, ők képviseljék a királyt.

* **Felolvasás a jogászegyletben.** A »Nagyváradi Jogászegylet« tagja, *Kepes* Miklós törvényszéki biró márczius hó 1-sö napján d. u. 5 órakor a kir. törvényszék I. emeleti tanács termében »*A törvénytelen gyermekek jogi helyzete*« czimén felolvasást tartand. A felolvasásra, melyen az egylet vendégeket is szivesen fogad, az egylet tagjait meghivja a jogászegylet elnöksége.

* **A város közvilágitása.** Nagyvárad város közvilágitására a Magyar vasuti Forgalmi részvénytársaság és a Ganz és Tarsa czég adtak be pályázatot. A város azonban még nincs tisztában azzal, hogy mily alapon fogja a város közvilágitásának kérdését megoldani s ezért a dolog halasztást szenved s a pályázatok felett még nem dönthetett a közgyülés. A két nevezett vállalkozó társaság a városhoz intézett beadványuk szerint ajánlataik érvényét a folyó évi május hó 1-ig meghosszabbitották.

* **Elsők között Budavár falán.** Hétfőn temették el Moson-Kilitiben *Szabó* Pál öreg honvédet 79 éves korában Szabó Pal Budavár bevételénél a legelsők között küzdött és szazadából ő volt első a falon, kitüzvén a zászlóalj zászlóját. Az öreg honvédet a község aprajanagyja kisérte sirjába.

* **Pistike meghalt.** Eppen annyi ideje volt, hogy megtanulhatott játszani kicsi kardjával, kicsi puskájával. Es mikor a szerető szülőknek igazi öröme és büszkesége telt volna benne, megürült számára egy hely az angyalkák seregében. Es a kis Pistike letette kardját, letette puskáját s hivó szóra fölszállt Isten trónja elé, az angyalkák seregébe . . . idelent pedig a bánatos szülőknek, testvéreknek nem maradt más, mint a hit az igazságos Istenben, ki a csapásra készen áll a vigaszszal is.

Heringh Pistike haláláról vettük igaz részvéttel a következő gyászjelentést:

Heringh Sándor és neje: Wittmann Teréz mint szülők s gyermekeik: Sándor, Ernő és Erzsébet, valamint számos rokon nevében is fájdalomtól összetört szivvel jelentik, hogy forrón szeretett édes kis fiok, testvér, unoka és rokon *Pistike* folyó évi február hó 27-én reggeli 6 órak r 7 éves korában hosszas betegség után kiszenvedett. A felejthetetlen drága kis halott földi maradványai 1902. márczius 1 én d. e. ½11 órakor fognak a Teleky-utcza 427. sz. gyászházától a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az ujvárosi központi temetőben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1902. február 27. Legyen könnyü a föld a drága kis halott felett!

* **A magyar Hymnusz Walesben.** Angliában örvendetes módon terjed a magyarok iránt való rokonszenv. *Shrubsole* Vilmos, a londoni tudományos világ egyik kimagasló alakja a minap Walesben nagyobbszabásu előadást tartott Magyarországról. Az óriási közönség, valahányszor az előadó a magyarok hazaszeretetéről, hősi csatáiról szólott, perczekig tartó lelkesedésbe tört ki. A felolvasó végül egy táblán a közönség elé tette *Kölcsey Hymnuszát* praktikus és rögtön leolvasható kottarásban, mire a publikum tiszteletteljesen felemelkedett, s a *Győry* Ilona fordította szövegben nagy lelkesedéssel énekelte végig a magyar Hymnuszt. A hallgatóság Magyarországot éltetve oszlott szét.

* Gróf **Potocky József.** A Szemere-féle kártyaeset passziv hőse, mint már megirtuk, Niesw cz melletti birtokán vadászva, *véletlen baleset* áldozata lett. Egy ujabb lembergi távirat azt jelenti, hogy gróf Potockyt hétfőn vasuton Varsóba vitték. A pályaháztól az önkéntes mentők szállitották a grófot lakására, a hol orvosi konzilium volt. *Bergmann*, a hires berlini sebész, a kit rögtön sürgönyileg hivtak a beteg ágyához, sokkal sulyosabbnak találta a gróf állapotát, mint varsói kollégái.

* **Szigeti József a ravatalon.** Az akadémia, a Nemzeti Szinház, a Szinészegyesület palotájának ormáról fekete zászló hirdeti a magyar szinészet nagy gyászát, Szigeti József halálát. A halott művész ravatalát dohány-utczai lakásának két ablakos utczai szobájában állitották fel. A szobát végig fekete lepellel vonták be. A ravatal feje fölött nagy ezüst keresztet feszitettek. A halottat fekete szalonruhába öltöztették és diszesen kivert fekete érczkoporsóba fektették. A ravatal körül tizenhat gyertyaláng lobog. A gyászházban a délelőtt folyamán idegenek nem igen fordultak meg. Az elhunyt unokái közül *Tapolczai* Dezsőné van csak a lakásban, ő czimezi meg a gyászjelentéseket és fogadja az ujságirókat, a kikkel az elhunyt utolsó napjairól beszélget. Részvét-levelet küldött *Berzeviczy* Albert, *Alexander* Bernát, gróf *Festetich* Andor, *Beöthy* Zsolt és *Beöthy* László. A halottat holnap délelőtt tiz órakor átviszik a Nemzeti Szinházba s jó idő esetén az udvarban állitják fel a ravatalt. Ellenkező esetben a szinház előcsarnokában helyezik el a koporsót és innen temetik el délután 3 órakor.

* **Napoleon iskolai bizonyitványa.** A franczia katonai akadémia egykori főfelügyelője, *Keralis* abban az időben volt a nevezetes intézet vezetője, a mikor a fiatal Buonaparte felvételre jelentkezett. Ez 1784. október 17-én történt. Keralis a következőket jegyezte fel az anyakönyvbe: »Buonaparte ur, született 1689. augusztus 15-én, 4 láb 100 hüvélyk és 11 vonal magas. Szervezete egészséges; ő maga engedelmes, becsületes és hálás természetü, igen tisztességes magaviseletü, szorgalmas s nagyon szereti a mathematikát. Történeti és földrajzi tudása türhető. A széptudományokban és latinban igen gyönge. Kitünő tengerész lesz belőle«. Az élet ugyancsak keveset igazolt be az éleslátásu katonai szakférfiu nagyképü véleményén.

* **Az uj ötvenkoronások.** Bécsből táviratoznak, hogy az osztrák-magyar bankban most készitik az uj ötvenkoronás bankjegyeket, a melyek májusban kerülnek forgalomba. Az uj ötvenkoronások valamivel nagyobbak lesznek a huszkoronás bankjegyeknél és sárga alapon kék szinü nyomással készülnek.

* **Panasz a rossz ut ellen.** A város külső részein fekvő utczák lakosai egyre-másra adják be kérvényeiket a városhoz, melyben az elhanyagolt utczák kövezését sürgetik. Tegnap is adatott be egy ilyen panaszos irás a füzes-utczai háztulajdonosok részéről. A kérvény szerint igazán botrányos ezen utczának állapota. Harmincz éve nem forditottak semmi figyelmet erre az utczára; ugy hogy a szekeresek a megrendelt fát vonakodnak oda szállitani s esős időben teljes lehetetlen a közlekedés. A kérvény aláirói helyszini szemle elrendelését és sürgős intézkedést kérnek Füzes-utczának a Fáczános sorra vezető részén.

* **Nagyváradi iparos dicsősége** az a munka, melyet *Kovács* Kálmán müasztalos a »*Kigyóhoz*« czimzett uj gyógyszertár remek elkészitésével szerzett. A fehérre márványozott és remekül összeállitott berendezést a korzón sétáló közönség a legnagyobb dicsérettel illeti meg, méltán, mert városunkban ily müvészies en elkészitett munkát még eddig nagyváradi iparostól nem volt alkalmunk látni.

* A czigányok **kérvénye.** Keserves kérvény érkezett be tegnap Nagyvárad város tanácsához. 25 czigány-család, 97 családtaggal, panaszolják el nyomoruságukat. Mind nagyváradi állandó lakosok, dolgoznának szivesen, de nincsen munkájuk. A szemétdombon összeszedett csont és rongy árából tengetik nyomorult életüket. A legnagyobb bajuk azonban, hogy nincsen lakásuk. Kérik a várost, hogy jelöljön ki részükre egy területet, a hol kunyhójukat felépithetnék. Pár év előtt már szőnyegen volt ez a dolog, de akkor a tanács bölcsességén kudarczot vallott. A mérnöki hivatal ugyanis olyan házterveket csinált a részükre, amelyek felépitése egy-egy családnak százakba került volna. Pénzt azonban természetesen nem adott a város az épitéshez. Ilyen uton, bár közegészségi tekintetben helyes volna, soha nem lesz megoldva a kérdés, mig egy-egy kunyhót mindenik össze tud róni a családja számára. Valahogy pedig csak segiteni kell ezeken a szegény páriákon, mert nagyváradiak s más helyre nem küldhetjük őket.

* **Burrián gombjai.** Burriánt, az Opera tenoristáját egy takarékosságáról hires grófhoz hivták meg vendégszereplésre. Burrián jóakarói, akik ismerték a gróf természetét, hogy mig némely dologban áldozatkész, más dologban nagyon is élére állitja a garast, figyelmeztették Burriánt, hogy jól teszi, ha előre megállapodik a gróffal a honorárium dolgában.

Burrián azonban bizakodott a müvészetében, hogy ha egyszer hallatja fenomenális hangját, még a muzeumi kincses ládák is megnyilnak a tiszteletére.

Elment a gróf estéjére, énekelt és nagy erkölcsi sikert aratott. Aztán hazament és várta az anyagi sikert.

Végre megjelent egy libériás inas, de Burrián nem volt odahaza. Az inas a gróf nevében

egy kis csomagot adott kézbe. Burrián felesége vette át a csomagot és nyomban fel is bontotta.

Igen csinos kis ékszer volt benne: két gomb aranyból. Testvérek közt megérhetett három forint negyvenöt krajczárt.

Nemsokára Burrián is hazajött, de felesége nem szólt neki semmit, mert Burriánnak Trisztán szerepét kellett este az operában énekelnie és ehez lelki nyugalom kell.

Burrián csak másnap kapta a kezébe a honoráriumot, a két gombot.

Elmosolyodott és igy szólt egy barátjához, aki épp ott volt:

— A gróf ur két gombot küld nekem. Igaza van. Legalább, ha majd még egyszer meghiv, lesz mivel begombolkoznom előtte.

* **Ha**lálozás. Részvéttel értesülünk *Fenyő* Ignácznénak tegnap délben történt elhunytáról. Kiterjedt családja és nagyszámu rokonsága gyászolja. Fenyő Sándor dr. ügyvédjelölt édes anyját veszitette az elhunytban. Temetése ma délután 2 órakor lesz.

* Tüz **Biharon.** F. hó 26-án éjjel 11 órakor eddig ismeretlen okból leégett Pintye Jánosné özvegy asszonynak háza. A tüz több kárt nem tett, sőt az égő házból is sikerült minden ingóságot szerencsésen kihordani. A leégett ház nem volt biztositva.

* **Rablógyilkos czigányok.** Vakmerő rablógyilkosság történt Darvason, a hol egy rabló czigánybanda éjjel be ört Vosching Antal odavaló gazdaember házába és a gazdát és feleségét meggyilkolták. E hó 24-én egy hat tagból álló rablóbanda betört Vosching Antal, a község egyik leggazdagabb emberének a házába. A rablók először is az istállóban alvó kocsist tették ártalmatlanná, azután betörtek a gazda szobájába és a mikor Vosching az ágyból ki akart ugrani, hogy a revolverét elővegye, leütötték. Ezután Voschingnét vették vallatóra, hogy adja elő a pénzt. A megrémült asszony a szekrényre mutatott, a mit a rablók feltörtek s az ott talált 140 forintot és egyéb értékesebb holmit magukhoz vették. Ezután vallatták az asszonyt, hogy adja elő a többi pénzt is, mivel azonban a háznál nem volt több pénz, a rablók ezután a kamrába mentek. Ezt az alkalmat Voschingék szolgája a ki a konyha egyik sarkában aludt, de a kit a rablók nem vettek észre, felhasználta s kifutott az utczára és a szomszédokat felkiáltozta. Ezek rögtön összefutottak, de a czigányok, a kik neszét vették a dolognak, elmenekültek. Az emberek üldözőbe vették a rablókat, de a mint a falun kivül értek, a rablók megfordultak s az üldözőkre lőttek, miközben Firmann Adámot sulyosan megsebesitették. Az emberek ekkor felhagytak az üldözéssel s igy a rablóknak sikerült elmenekülni és most a csendőrség nyomozza őket. A kirabolt Vosching és felesége a sulyos sérülésbe belehaltak. Ez a czigánybanda rövid idő alatt több rablást követett el, de valószinüleg most már kézrekerülnek, mert a csendőrség nyomukban van.

IRODALOM.

Uj világ. (Előkelő világ). Ilyen czimmel egy immár V. évfolyamában járó hetilap 8. számát vettük. Jórészt ismeretlen vagy kissé ismerős nevek szerepelnek benne többé-kevésbbé jó czikkek és versek alatt. Egy czikke különösen jó: Bihari Leviczky Béláé az »Ujságbaczillusok« czimmel, a mely az apró hirdetések bizonyos, leplezett üzelmekre felhasználni szokott fajtája ellen kel ki. Hozza a lap Porzsolt Kálmán arczképét is. Előfizetési ára egy évre 16 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, István-ut 40. szám.

A **Magyar Sion** egyházirodalmi havi folyóirat II. füzete megjelent a következő tartalommal:

Mivé lesz a szent biblia prot., zsidó és schismatikus kézben. Kereszty Viktor dr.-tól. Posthumus feljegyzések Pálásthy Páltól. A keresztény időszámitás. Novák Ferencztől. Irodalom és müvészet. Ludwig Pastor: Geschichte der Päpste seit dem Ausgans des Mittelalters. Ism. dr. Vargha Dezső. — Dr. Albert Ehrhard: Der Katholicismus u. d. XX. Jahrhundert im Lichte d. kirchl. Entwicklung d. Neuzeit. Ism. dr. Kereszty Viktor. — Dr. Alois Knöpfler: Lehrbuch d. kath. Kirschengeschichte. Ism. dr. Kereszty Viktor. — Markus Siebengartner: Schriften und Einrichtungen zur Bildung der Geistlichen. Ism. dr. Pethő. — Dr. Keller József: Százhetvenöt elbeszélés Jézus szent Szive ájtatosságának hasznos voltáról. Ism. Janda József dr. — Hám Antal dr.: Jónás próféta könyve. Ism. Kereszty Viktor dr. — Vargha Dezső dr.: A kereszténység jogi helyzete a római birodalomban. Ism. X. — Feszty Arpád triptichonja, a »Krisztus temetése.« Ism. Liberius. Vegyes közlemények. E rovatban érdekes az utonomiáról és az állami iskolákról szóló rész, mely most kiválóan aktuális. A derék feladatot pompásan teljesitő folyóirat előfizetési ára egész évre 6 frt. Megjelenik Esztergomban Buzárovits Gusztávnál.

Beöthy Akos akadémiai tagsága. A Pol. Ert. jelenti: az Akadémia II. osztálya tagajánló értekezletet tartott, melyen Asbóth János szóba hozta Beöthy Akos tagságát. Az ajánlás az értekezlet jelenlevő tagjai között meleg visszhangra talált és Concha Győző behatóan támogatta Beöthy Akos jelölését. Az értekezlet felhivta a két ajánlót, hogy a tagjelölést adják be. A választás májusban lesz. Ez ügy tárgyalása alkalmával némi vita volt arról, hogy a történelmi vagy a társadalomtudományi al-osztályba jelöljék-e Beöthy Akost. Rövid beszélgetés után abban történt a megállapodás, hogy mint publicisztikai irót a társadalom-tudományi osztályba jelölik.

SZINHAZ.

HETI MÜSOR.

Péntek: Gyurkovics leányok.
Szombat; Csepürágók
Vasárnap d. u.: Sárga csikó, Eleméry Klárika f-liéptével, este: Csepürágók, Lányi Edit búcsu fellépte.

Nincs nyári állomás.

— A szinügyi bizottság ülése. —

Jó *Somogyi* Károlynak igazán gróf Festetich, a vidéki magyar szinészet felügyelője a rosz szelleme.

A gróf urat végtelenül felbosszanthatta, hogy a nagyváradi szinügyi bizottság képtelenségnek, torzszülöttnek mondta az ő kedvencz ideálját: a szinikerületek szervezését; ezen haragjában aztán ugy áll boszut, hogy egyenkint szedi el Somogyi társulata elől a nyári állomásokat.

Emlékezhetünk még arra a kellemetlen helyzetre, a melyben tavaly nyáron volt a nagyváradi szintársulat. A nagyon is megnyujtott téli szezon után is hosszabb szünetet tartott s csak pár hétig tengett Kaposvárott. Ennek a szomoru dolognak az ismétlődését nem szabad engedni a gróf ur haragjáért.

Nagyvárad város szinügyi bizottsága tegnap foglalkozott ezzel a kérdéssel s gr. *Festetich* alapos letárgyalása után elhatározta, hogy oly irányu felirat küldésére kéri a közgyülést, a melyben kifejti a belügyminiszter előtt gr. *Festetich* működésének káros voltát s rámutat arra, miként járt el a nagyváradi szintársulattal.

Ez helyes a jövőre nézve, de mit sem segit most Somogyi és társulatának szorult helyzetén. Mire a közgyülés összeül s a felirat a miniszter elé kerül, a nemes gróf kegyelméből és bosszujából már minden nyári állomás el lesz osztva s a mi társulatunknak egy sem jut. Utat és módot kellene keresni, hogy pár nap alatt a belügyminiszter tudomást szerezzen Festetich gróf kis játékairól s a nagyváradi szintársulat legalább azok közül az állomások közül kapjon megfelelő állomást. Alig tudunk erre más módot, mintha a szinügyi bizottság esetleg an nak elnöke a szinigazgatóval együtt eljárnak a miniszternél.

*

A szinügyi bizottság ülésének lefolyása a következő volt:

Résztvettek az ülésen:

Dr. Hoványi Géza elnök, Stark Gyula, Miskolczy Barna, Komlóssy József, dr. Mihelfy Lajos, dr. Gyémánt Jenő, dr. Várady Zsigmond, dr. Kurländer Ede, dr. Munk Béla, dr. Dőry Ferencz, Somogyi Károly szinigazgató és Lukács Ödön jegyző.

A márcziusi müsor.

Dr. *Hoványi* Géza elnök előterjeszti a szinigazgató által bemutatott tervezetet a márczius hónapra kitüzött darabokról. Márczius hóra kitüzettek:

Faust (Burriánnal),
Traviata (Burriánnal),
Parasztbecsület (Burriánnal)
Gerolsteini nagyherczegnő,
Boccació,
Lotti ezredesei (uj),
Dada (uj),
Menyem (uj),
IV. László,
Kaméliás hölgy,
Vasgyáros,
Cyrano de Bergerac,
Államtitkár,
Ember tragédiája,
Orleansi szüz,
Arany lakadalom (márcz. 15-én)
Vörös sapka,
Arany halak,
Arany kakas.

Dr. *Gyémánt* Jenő felemliti, hogy ő kifogásolta az utóbbi szinügyi bizottsági ülésen a gyakori müsorváltozást. Most kijelenti, hogy február hónapban e tekintetben igen nagy a javulás; prémiereket adott a társulat s igyekezett kielégiteni a közönséget. Ezt szivesen konstatálja. Csupán az adminisztrácziora jegyzi meg, hogy a premiereket mind a páros bérlők kapták.

Stark Gyula osztja az előtte szóló elismerését, de megjegyzését is. A páratlan bérlők zugolódnak.

Somogyi Károly kijelenti, hogy ez nem számitásból van igy, de sokszor teljesen lehetetlen egyformán beosztani a darabokat.

Dr. *Kurländer* Ede arról is kijelentést kiván, miért marad el egyik vagy másik darab. Ne csak a kitüzött darabok jegyzékét mutassa be az igazgató.

Somogyi Károly ezt a kivánságot alig tartja teljesithetőnek, mert néha különös dolgok játszanak közre, hogy valamelyik darab a kijelölt hónapban nem kerül szinre.

Dr. *Hoványi* Géza tévesnek tartja a Kurländer felfogását. Az igazgató köteles a havi müsort bemutatni a szinügyi bizottságnak, de a heti müsort az elnöknek mutatja be. Kötelességök a szinügyi bizottság tagjainak ellenőrizni az előadásokat, de utólagos jelentéstételre nem kötelezhető az igazgató. Indokolatlanul egy kitüzött darab sem marad el; de az indok sokszor igen bizalmas természetü.

Dr. *Kurländer* Ede ezután hivatkozva a bizottság szabályzatára, azt kérdi, minek van hát a szinügyi bizottság?

Dr. *Várady* Zsigmond most nem tesz kifogást, mert éppen javulást lát a szinház adminisztrácziójában. Egy más kérdést vet fel. Miért nem szerzi meg Somogyi a Budapesten sikert ért darabokat, pl. Katalint és Adám és Évát.

Somogyi Károly előadja, hogy annak ide-

jén nem nézhette meg Budapesten Katalint, hanem felkérte az akkor a fővárosban szereplő Székely Irént, hogy tekintse meg a Katalin előadását. Székely azt mondta, hogy nem ér semmit, kár érte a pénz. Adám és Évával is igy járt. Ezért nem vette meg.

Dr. *Várady* Zsigmond ezután hosszasabban beszélt arról, hogy milyen irányt kell a nagyváradi szinigazgatónak követni. A milyent a szinügyi bizottság óhajt. Eltekintve a két felemlitett darabtól, amelyek különben a fővárosban nagy sikert értek el, — meg kell szerezni a szinigazgatónak a sikert ért darabokat s ezek között is első sorban a magyar szerzeményeket. Székelyt ne állitsák oda müértőnek. A Katalinban lát egy uj irányt, a trágárságok helyett a jellemes szerelem történetét. A zenéje a kedvelt angol tánczene. De elengedi ezt, ha a szinigazgató igéretet tesz, hogy jövőre a sikert ért darabokat s első sorban a magyar darabokat előadatja.

Dr. *Hoványi* Géza a szinügyi bizottság óhajaként mondja ki ezt.

Festetich bosszuja.

Dr. *Dőri* Ferencz indignálódva, a tagok helyeslése között szólott arról a bosszuról, a melylyel gróf *Festetich* a vidéki szinészet országos felügyelője tervszerüen tönkre teszi a nagyváradi szinészetet, mert minden nyári állomást elvesz a Somogyi társulatától. A szinügyi bizottság kötelessége védeni a varos szinészetét. Irjon fel a törvényhatóság ez ellen a belügyminiszterhez. — Egy másik sérelem, hogy mikor már minden jegy el van adva a Burrián vendégszereplésére, akkor az Opera igazgatója nem engedi le a müvészt. Az ország pénzéből szubvenczionált egyik müintézet igy dolgozik a vidéki szinészet ellen s kellemetlen helyzetbe hozza egy város közönségét.

Dr. *Várady* Zsigmond helyesli a Dőri felszólalását. Keresse meg a szinügyi bizottság a város törvényhatóságát, hogy irjon fel Festetich eljárása ellen s egyben kérje, hogy a magyar vidéki szinészet érdekében szüntesse meg az orsz. felügyelői állást.

Dr. *Hoványi* Géza kimutatja, hogy gróf Festetich azért haragszik Nagyváradra, mert a szinügyi bizottság a kerületi rendszer ellen felszólalt. Pontról-pontra ismerteti, hogy miként ütötték el Somogyit a gyulai, brassói, sőt az orosházi nyári állomástól is. Elfogadja a dr. Dőri és dr. Várady Zsigmond egyöntetü inditványát.

Elfogadja a bizottság az inditványokat s igy megkeresik a közgyülést, hogy irjon fel gr. Festetich ellen a belügyminiszterhez.

Burrián nem jött. Napok óta *Burrián* láz uralkodott városunkban. Mindenki hallani, látni akarta a hőstenoristát. Valósággal megostromolták jegyért a szinházi pénztárt s kétségbeesett lemondással nyugodtak bele a kérlelhetetlenbe, kik már nem kaptak helyet. Végre elérkezett a várvavárt nap s el is mult s a Szigligeti-szinház nem csengett Burrián hangjától. Rövid távirat jött helyette csupán, mely igy szólt:

Somogyi szinházigazgató
Nagyvárad.

Biztos szabadság márczius hatodikára. Becsületszavamra jönni fogok. Ma lehetetlen, mert szabadságot nem kaptam.

E távirat vétele után New-York szépével lett megoldva a gurdiusi csomó s most már a márczius 6-iki viszontlátás reménye kecsegtet édes mindnyájuukat.

Gyurkovics leányok. Herczegh Ferencz páratlanul népszerü, kedves darabját elevenitik föl ma a Szigligeti-szinházban. A darabban a vigjátéki személyzet java játszik.

A dada. *Bródi* Sándor hatalmas erkölcsrajza, mely az utolsó éveknek egyik legnagyobb irodalmi és szinpadi szenzácziója, a jövő héten kerül szinre a Szigligeti-szinházban. Az előadás eseményszerüségét növeli az a körülmény, hogy maga az illusztris szerző is megigérte lejövetelét a premierre.

Burrián vendégszereplése. Burrián Károly tegnapi vendégszereplése elmaradt. Hiábavaló volt a szinház vezetőségének minden elővigyázata, gondossága. Nem sejtett s nem várt akadályok hárultak a vendégfellépés elé Somogyi a szinigazgató előbb egy megbizottját küldte Budapestre, majd maga is fölutazott. Burrián maga is mindeu lehetőt megtett, hogy a neki nagyon kedves nagyváradi közönségnek kellemetlenséget a vendégszereplés elmaradásával ne okozzon. Bár ebben a hónapban tizennégy estén játszott az Operaházban, okvetlen le akart jönni Nagyváradra. Az Operaház intendánsa és igazgatója azonban többszöri kérés és közbelépés daczára sem volt hajlandó Burriánnak a vendégszereplésre engedélyt adni, mivel pénteken az »Onyégin«-ben kell énekelnie. A vendégszereplést ilyenformán *márczis hó 6-ra* kellett halasztani Ekkor — s ehhez előleges engedélyét megadta már intendáns és igazgató is — okvetlenül lejön s két vagy három estén lép majd föl Burrián. A megvá tott jegyek érvényesek a márcz. 6-iki előadásra.

Csepürágók. Az idei szezon legnagyobb sikerü operett-ujdonságát, a bájos muzsikáju pompás, mulatságos »Csepürágó«-kat szombat estére és vasárnap estére is müsorra tüzte a szinház vezetősége. Nincs benne kétség, hogy a kik még nem nézték végig ezt a nagysikerü ujdonságot, e két estén alkalmat szereznek maguknak a darab megnézésére.

Szigligeti-Szinház.

Folyószám 158. Idénybérlet 142.

Ma, pénteken, 1902. február 28-án

A Gyurkovics-leányok.

Operett.

SZEMELYEK:

Gyurkovicsné — — — — — Benkő Jolán
Katalin — — — — — P. Szép Olga
Sári — — — — — E. Kovács M.
Ella — — — — — Kulinyi M.
Miczi — — — — — Szohner Olga
Radványi ezredes — — — Peterdy
Radványi Gida — — — Erdélyi Miklós
Sándorfi — — — — — Szarvasi Sándor
Horkay Feri — — — — Pataky Béla

HELYARAK: Nagypáholy **7** frt. Földszinti és első emeleti páholy **6** frt. Másodemeleti páholy **4** forint. Zsölye **1** frt **50** kr. Körszék **1** frt **20** kr., Támlászék **1** frt. Erkélyülés 1-ső sor **60** kr., közép 2-ik sor **50** kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor **40** kr. II. emeleti zártszék **30** kr. Földszinti állóhely **50** kr., Diák és katonajegy a földszintre **30** kr. Karzati állóhely **20** kr. Egy szinlap **10** kr.

Kezdete 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szombaton, február 29-én

Csepürágók.

Operett.

TAVIRATOK.

Az autonomiai kongresszus.

Budapest, febr. 21. (Saj. tud. távir.) A kath. autonomia mai ülésén a 154-ik §-tól a 185-ik §-ig letárgyalták a javaslatot. Az egész ülésen egy pár jelentéktelen felszólaláson kivül semmi nevezetes dolog sem történt. Holnapra mindössze 5 §. maradt.

Nagy alapitvány.

Budapest, február 27. (Saj. tud. táv.) *Polonyi* Géza fővárosi bizottsági tag, néhai leánya *Ilonka* nevére 10000 koronás alapitványt tett, melynek kamatai évenkint a boldogultnak halálozási évfordulóján *kiházasitási adományképen* kiadandók. A fővárosi tanács tegnapi ülésében köszönettel elfogadta az alapitványt és az ügyet kiadta a tiszti ügyészségnek, az alapitó oklevél elkészitése végett. Eszerint a kamatokat csak róm kath. leányok kaphatják és csak kath. polgármester vagy ennek nem létében, kath. alpolgármester adhatja ki.

Báró Bánhidy meghalt.

Budapest, febr. 27. (Saj. tud. táv.) Ma délután báró *Bánhidy* Sándor főrendibázi tag hirtelen meghalt.

Pénzhamisitó tüzérek.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. távir.) Ma délután egy tüzér puskamüveslegény több száz darab hamis egy koronást akart becserélni egy borbély-üzletben. A borbélynak gyanus volt a dolog s értesitette a rendőrséget, kiknek sikerült kideriteni, hogy egy káplár vezetése alatt bárman készitették a mühelyben. A hamisitványok szeretőik által lettek forgalomba hozva, melyek igen nehezen különböztehetők meg az eredetitől. A pénzhamisitó banda lezáratott.

Az amerikai sajtó diszebédje.

New-York, február 26. Azon az ebéden, a melyet a »New-Yorker Staatszeitung« Henrik herczeg tiszteletére adott, az amerikai sajtónak mintegy 1200 képviselője volt jelen. Ridder Herman felköszöntötte a herczeget és azt mondta, hogy Henrik herczeg megsértette a Monroe-elvet, mert mint a német császár képviselője nemcsak egy darab amerikai földet, hanem minden szivet is meghóditott. Azután a németek és amerikaiak régi barátságát méltatta és végül Henrik herczeget éltette. Whitelaf Reid Roosewelt és Vilmos császár személyes tulajdonságait magasztalta és azt mondta, hogy Isten és természet három nemzetet rendelt örökké tartó barátságra: az Egyesült-Államokat, Németországot és Angliát. Az első kettő között mindig benső barátság állott fenn. (M. T. I.)

Roseberry mozgalma.

London, február 26. Hir szerint az imperialista liberálisok nem szándékoznak elszakadni a liberális párttól, hanem ellenkezőleg, az ellenzék több tagjaival Roseberry chesterfieldi programmja alapján egyetértően akarnak eljárni és jobb szervezkedés czéljából liberális liga név alatt egyesületet akarnak alakitani, amelynek elnöke Roseberry, alelnökei pedig Asquith, Henry Fowler és Edward Gray lesznek. (M. T. I.)

A spanyol zavarok.

Madrid, február 26. A barcelonai főkapitánynak egy távirata megerősiti, hogy a sztrájk véget ért. A távirat azt mondja továbbá, hogy az idegen konzulok meglátogatták a prefektust és meg-

elégedésüknek adtak kifejezést a rend és nyugalom gyors helyreállitásáért.

Madrid, febr. 27. A kamara megkezdte a spanyol bankról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A vitára sok szónok iratkozott fel. (M. T. I.)

A délafrikai háboru.

Pretória, február 26. Azoknak a búroknak a számát, a kik 23-án keresztül akartak törni a frankfort-wrodi őrházvonalon, 600—800-ra teszik. Vezéreik voltak: Alberts, Ross és két Botha nevü őrnagy. Az uj-zélandiak, a kiknek a főtámadás visszaverése jutott osztályrészül, nagy vitézséggel küzdöttek, de nagy veszteséget szenvedtek. Két tiszt és 18 ember elesett, öt tiszt és 33 ember megsebesült. A búrok 15 halottat hagytak a csatatéren, 9 búr fogságba esett, azonkivül 100 lovat és 6000 marhát zsákmányoltak az angolok. (M. T. I.)

NYILTTER.

—

Dr. Géher Lambert

ügyvédi irodáját

Nagyváradon,

Lukács György-(Kőfaragó)-utcza 54. sz. a.

81 **megnyitotta.**

REGÉNY-CSARNOK.

Gyógyszerész és doktor.

Irta: **Bauditz Sophus.** 8.

Peder Iversen először háziorvosával, a nagy tiszteletben álló dr. Ole Brinckmannal, később a többi gyógymüvészekkel konferált és mindnyájan hosszu tanácskozások után kimondották, hogy ráállnak Johannes inditványára és igy a pelikángyógyszertár volt az északon az első, melyben Theriacat külföldi *Troch. Viper.* nélkül állitottak elő.

Az e yetem egész orvosi fakultása hivatalból megfigyelte és ellenőrizte, ősi szokás szerint az összeállitást, megvizsgálta a szerek valódiságát és tudomást szerzett, vajjon a helyes mennyiségek jöttek alkalmazásba; a fakultás dékánja egy latin *„Dissertatio de Theriaca in officina Petri Iversen 1. October 1668 dispensata“* czimü tudományos munkát nyomatott, melyben Johannes neve kétszer volt megemlitve. Dr. Brinckmann is barátságosan beszélt vele; ez pedig nem csekély kitüntetés volt, mert a doktort általánosan zárt és büszke jellemnek tartották; orvosi tudományát illetőleg azonban csak egy vélemény uralkodott, nagy tisztelet-ben állott és messze földről jöttek a segitségeért folyamodók. Ritkaságokat, ásványokat és szörnyszülötteket gyüjtött házában, mindezen dolgok halomszámra voltak nála felállitva, de voltak olyanok is, kiknek véleménye szerint a doktornak egyben-másban meg volt saját külön véleménye. Bármennyire is lehetett büszke Johannes a doktor kitüntetésre, mégis valamit mindennél jobban szeretett: Vibeke leányasszony meghajolt előtte és üdvözölte lángészhez mélto indulványához, melyet oly szerencsésen meg is valósithatott.

Mikor a Theriaca szerencsésen elkészült, víg lakomára gyültek össze a gyógytárban és a vendégeket czukorsütéménynyel, déli gyü ölcscsel és Malvasia tüzes nedvével vendégelték meg. Sokat értekeztek ekkor tudományos orvosi dolgokról. Az egyik tudós Paracelsus-szal tartott, ki szerint a levelek a növény kezei és a vonalakban a természetnek valami különös sajátsága rejtőzik, úgy, hogy p. o. a szivbajok ellen a partifü szivtlaku levelét kellene alkalmazni, hogy az őrültség oka egészségtelen nedvek, melyektől az illetőt *purgando, vonendó* vagy *sudandó* kell megszabaditani. Legtöbbet mégis csak a hires Borro kalandorról, az orvosról és arany csinálóról beszéltek, kit III. Frederik király hivott meg külföldről és ki most a fővárosban tartózkodik; megegyeztek abban, hogy a vegytan terén nagy titok birtokában van, és hogy a *Liquor stypticust*, mely még a leghevesebb vérzést is megállitotta, a jelenlevők közül egyikmásik jó hatással használt betegeinél, azonban egészben véve meglehetősen megegyeztek abban, hogy Borro csaló, kinek még dr. Brinckmann sem bocsátotta meg, hogy titkos és meg nem engedett tudományokkal foglalkozott. Különben mindenki jól érezte magát és este felé a fakultás tisztes professzorai illendő módon be voltak csipve.

Es mikor Johannes ez este lefeküdt, megkérte a jó Istent, hogy legyen oly kegyes és egyesitse még ez életben ezzel a szép hajadonnal, Vibekével és engedje meg, hogy hozzá méltó lehessen.

*

Mikor egy napon Johannes a gyógytárban dolgozott és éppen komolyan megfedte a könynyelmü Jacob fiut, a ki nemrég tudatlanságban és nemtörődömségében fekete cseresznyelé helyet fodormenta vizet öntött ki a kapu alatt, az inas kinézvén az ablakon, Mentorja predikációját ilymódon szakitotta félbe:

— Nini, ott jön biczegve a vastag Mikkel Roding! Felénk tart.

— Ki Mikkel Roding? — Kérdezte Johannes.

— Az, a gazdag kereskedő, kinek az a szép, fiatal felesége van. Saját tekintélyes háza van a Nörre-utczában, a mit a háboruban szerzett. A katonáknak sok, sok elemózsia kellett; ajánlkozott, hogy annyit szállit, a mennyi csak kell és romlott árut vásárolt, mit megint arczátlan drága pénzért adott el. Szegény katonák megbetegedtek a rothadt élelmi czikkektől, de Mikkel Roding azzal védekezett, hogy nem vigyáztak kellő módon az élelmi szerekre és azért romlottak el. Vagy husz ember szerencsétlen lett ő miatta. — Most három hajója jár a tengeren és nemességet kérhet. ha ugy tetszik. Ilyen gazember ez a Mikkel Roding!

— Vigyáz a nyelvedre, mondá Johannes, itt vau már!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

—

A Magyar Gazdák Szemléjének, a magyar gazdaszövetség kitünő folyóiratának, szerkeszti *Bernáth* István februári füzete a következő tartalommal jelent meg:

Német agrárusok. Kivitelünk és a fiumei fuvardijak (Kelemen). Örökösödési jog telepitési birtokokon (Baross János dr.) A fogyasztók szervezkedésének szocziálpolitikai jelentősége. A magyar termékek egy elhanyagolt piaczáról (th.) Allami hitel orosz gazdáknak (Kirshanek Ödön). Paraszt-Eldorado. Anglia romlása. Különfélék: Konverzio. — Bankok manipulácziói. — Az osztrák irányadó körök német világitásban. — A mezőgazdasági népesség jelentősége a német véderőben. Az olasz inség. A határidőüzlet megrendszabályozása Franczia-országban. Krónika.

Megrendelhető: Budapest, Baross-utcza 10. sz. Egy évre 12 korona. — Egyes szám 1 korona 20 fillér.

A határidőüzlet reformja Ausztriában. Az osztrák kormány tegnap terjesztette az albizottság elé a ***határidőüzlet reformjáról*** szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat az ***agrárkövetéseket a legnagyobb mértékben tekintetbe veszi*** és nagy hatáskört biztosit a tőzsdetanács ama tagjainak, akiket mezőgazdasági testületek küldenek a tőzsdetanácsba. A törvényjavaslat kimondja a határidőüzletek bejelentésének kötelezettségét és szigoru büntető intézkedéseket állapit meg a legitim határidőüzlet védelmére. A határidőüzlet formális eltiltásáról nincs szó a törvényjavaslatban.

———

Marha ártáblázat 1902. február hó 25-ről. Egy pár első rendü jármas ökör 610 · 690, egy pár másodrendü jármas ökör 510—580, egy pár harmadrendü jármas ökör 250—500, 1 drb fejős tehén 110—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—280. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 1 drb. veres borju 26—50, 1 drb. fél éves borju 44—60, 1 drb egy éves borju 48—78, két éves borju 70 190. 1 drb hizott sertés 84—88, 1 pár fél éves 34—42, 1 pár egy éves sertés 48—76, 1 pár két éves sertés 80—130. 1 drb igás ló 160—230, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Árverèsi hirdetmény.

Nagyvárad város tulajdonát képező »Fekete Sas« szálloda és vendéglő épületének a Szent László-térre néző földszinti részében levő s jelenleg Kalenda János által bérelt 5. és 6. számu bolthelyiségeknek bérbeadása czéljából *1902. évi márczius hó 10-ik napján d. e. 10 órakor* a városház tanácstermében árverés fog tartatni.

Az 5. számu bolt kikiáltási ára 1606 korona, a 6. számu bolté 2800 korona s az árverési feltételekben körvonalozott egyébb mellékszolgáltatások.

Árverelni szóval, vagy irásban zárt ajánlat utján lehet és pedig a két boltra külön-külön, vagy együttesen s a bánatpénzt ajánlattevő ehez képest tartozik letenni. Bánatpénzül a kikiáltási ár ¼ része, vagyis az 5. számu boltra 401·5 korona, a 6. számu boltra 700 korona s a két boltra nézve 1101·5 korona teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban; a bánatpénz zárt ajánlat esetén ahoz csatolandó, szóbeli árverelők által pedig az árverési küldöttség elnökének kezeihez fizetendő, illetőleg teendő le.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig alulirott kezeihez adhatók be.

Árverelőket tett ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Arverelők annak elismeréseül, hogy jelen feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja, az árverés megkezdése előtt aláirni, illetve zárt ajánlattevők részéről ezen körülmény az ajánlatban világosan kiteendő.

Az árverési feltételek alulirott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagyvárad, 1902. február hó 25.

Komlóssy József,

77 jog- és gazdaságügyi tanácsnok, mint az árverési küldöttség elnöke.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, február 27.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repcze, aug.	—.—

Értéktőzsde.

Budapest, február 27.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Államvasut	624.50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	433.—
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. február 27-én.

Magyar aranyjáradék 4%	119.95
Magyar koronajáradék	97.35
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	120.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2½%	100.90
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	97.—
Italmérési jog megváltási kötvény	101.—
Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	96.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	189.—
Tiszaszabályozásés szegedi sorsjegyek kölcsön	156.—
Osztrák járadékpapirban	101 50
Osztrák járadék ezüstben	101 35
Osztrák járadék aranyban	121 —
Osztrák korona járadék	96.75
Osztrák államsorsjegyek	155.50
Osztrák magyar bank részvény	16 30
Magyar hitelbankrészvény	725.50
Osztrák hitelintézet részvény	706 —
Párisi vista	95.42
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.07
Németbirodalmi márka	117 25
London vista	239 95
20 márkás arany	23.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Bárány Dezső

utóda

egyedül speciálista

hegedü és vonókészitő

Saját készitményü hegedüim!

Olasz és német hangversenyhúrok.

Mindennemü hangszerek nagy raktára

Nagyvárad, Fő-utcza és Széchenyi-tér sarok

(Rimanóczy-ház.)

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. **Budapest, Váczi-körut 21. szám.**

Kitünő saját termelésü borok

kaphatók lakásomon üvegezetten a következő árban:

1. Ujbor (Nagyváradi karcos) 1 liter palaczk nélkül . . 32 kr.
2. Ó asztali gyoroki fehér bor 1 liter » » . . . 42 kr.

Finom fajborok:

3. Kadarka (szemelt vörös bor)		1 liter palaczkkal	1 frt	— kr.
4. Cabernet	» »	1 liter »	1 frt	10 kr.
5. Szilváni	» fehér pecsenyebor	1 liter »	1 frt	10 kr.
6. Sauvignon	» » csemegebor	1 liter »	1 frt	20 kr.

10 üvegen felüli megrendelést házhoz is szállittatok, ½ literes üvegek a 3, 4, 5, 6. sz. borokból fele árban kaphatók.

Ugyanezen borok hordóban Hl.-enként tetemesen olcsóbban számittatnak.

Telefon-szám 406.

Molnár Lajos,

Schlauch-tér, 18.

230—27—0

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apácza-utcza 3. szám.

Művek, folyóiratok, hirlapok, **vonalzatok,** gazdasági nyomtatványok, egyházi, községi és egyéb hivatalos nyomtatványok, körlevelek, levélboritékok.

Elvállal és készit:

izléses kivitelben

mindennemü

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek, számlák, falragaszok, **báli meghivók,** táncrendek, étlapok, **naptárak,** palaczkfeliratok, névjegyek, **gyászlapok** stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készitése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.